

Vastaus Sirpa Kauppinen, Tiina Tuomelan ja Mika Kasosen sekä 32 muun valtuutetun aloitteeseen jengiytymisen ehkäisemiseksi (kvalt) / RÅ

VD/2959/00.02.00.03/2023

RÅ/MH/PH/HR/JT

Sirpa Kauppinen, Tiina Tuomela ja Mika Kasonen sekä 32 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Pääkaupunkiseudun kunnat sekä hyvinvointialueet luovat yhdessä ohjelman jengiytymisen vähentämiseksi.

Tarvitaan yhteisiä toimintatapoja jotta

- eri organisaatioiden osat kohtaavat toisensa
- asettavat yhteiset tavoitteet
- arvioivat resurssien tarpeen ja laadun sekä
- tarvittavat yhteistyötahot sekä
- seuraavat toimenpiteiden riittävyyttä.”

Kaupunginvaltuusto 24.4.2023 § 17

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmistettavaksi.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Valtuustoaloitteessa esitetään ohjelman rakentamista jengiytymisen vähentämiseksi pääkaupunkiseudun kuntien ja hyvinvointialueiden kanssa. Pääkaupunkiseutu (Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen) muodostuu neljästä kunnasta, kolmesta hyvinvointialueesta ja kolmesta poliisipiiristä. Kattavan ohjelman luominen vaatisi siis käytännössä ainakin seitsemän eri valtuuston käsittelyn ja asian luonteen vuoksi myös mahdollisesti poliisihallituksen. Ohjelman laatiminen tilanteessa, jossa ei täysin selvää kuvaa ongelman syntymisestä ole kunnolla olemassa, vaatisi suuren määrän byrokratiaa ja päätösprosesseja, jonka vaikuttavuus varsinaiseen ongelmaan jäisi mahdollisesti kovin ohueksi. Asian eteen tehdään tällä hetkellä yhteistyötä monella eri tasolla eikä tässä kohtaa virallisen toimenpideohjelman laatiminen toisi luultavasti mitään konkreettista lisää.

Nuorten jengiytyminen on herättänyt viime aikoina paljon keskustelua, ja ilmiö, sekä siihen liittyvä keskustelu on noteerattu myös Vantaan kaupungin eri toimialoilla ja palvelualueilla. Tilannetta on seurattu aktiivisesti, ja tiedonvaihtoa on tehty erityisesti nuorten kanssa työskentelevien toimijoiden kanssa. Kaupungin toimijoiden muodostamaa tilannekuvaa on täydentänyt ja ohjannut poliisin viestintä puheena olevasta aiheesta.

3.2.2023 asetettiin Vantaan kaupunginjohtajan päätöksellä työryhmä pohtimaan nuorison väkivaltaisuutta ja rikoksia vapaa-ajalla ja kouluissa. Työryhmä koostuu eri kaupungin palvelualueiden toimijoista, joiden tehtäväkuvaan kuuluu lasten ja nuorten kanssa työskentely. Lisäksi työryhmässä on edustajia Vantaa-Kerava hyvinvointialueelta ja itä-Uudenmaan poliisilaitokselta. Työryhmässä jaetaan joustavasti tietoa ja havaintoja eri toimijoiden kesken, ja näin pyritään saavuttamaan riittävä tilannekuva ja tilanneymmärrys, joiden pohjalta on helpompi pohtia mielekkäitä ja ennaltaehkäiseviä toimia jengiytymiskehityksen katkaisemiseksi.

Vantaan kaupungin omien toimien lisäksi asiassa tehdään PKS-tasoisesti yhteistyötä ja vaihdetaan aktiivisesti tietoa. Tällä hetkellä pääkaupunkiseudulla on hanke, jossa yritetään miettiä ja kehittää keinoja jengiytymisen ennaltaehkäisyyn. Aluillaan oleva hanke toimii Helsingistä käsin, mutta syksyllä saatavien lisäresurssien myötä yksi työntekijä tulee keskittymään Vantaan kysymyksiin. Lisäksi HelsinkiMission Aggredi-toiminta on saanut Opetus- ja kulttuuriministeriöltä 0,5 miljoonan euron rahoituksen nuorisojengityöhön Vantaalla.

Yhtenä yhteistyön muotona mainittakoon vielä Keski-Uudenmaan kuntien välinen Turvallisuuden ja varautumisen foorumi, missä turvallisuuden ja varautumisen ammattilaiset kohtaavat laajalla alueellisella kokonpanolla, ja tällöin tapahtuu myös tiedonvaihtoa ja yhteistä pohdintaa ajankohtaisten turvallisuusasioiden suhteen.

Tiivistäen todettakoon, että nuorten jengiytymisen ehkäisemiseksi on tehty toimia Vantaan kaupungin sisäisesti, PKS-tasoisien sekä kehyskuntien kanssa. Yhteistyössä on lisäksi mukana Vantaa-Kerava-hyvinvointialue, poliisi ja kolmannen sektorin toimijoita. Tiiviissä yhteistyössä toimimalla pyritään välttämään tiedon ja toiminnan siiloutumista, ja näin pystytään pitämään yhteistä tilannekuvaa kaikkien saman ongelman äärellä toimivien tahojen kanssa. Oikea tilannekuva ja ongelman juurisyiden ymmärtäminen ovat perusta sille, että voidaan ryhtyä oikeanlaisiin ja konkreettisiin toimiin siellä, missä toimenpiteillä saavutetaan haluttua vaikuttavuutta.

Kaupunginhallitus 9.10.2023 § 23

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- antaa Sirpa Kauppiselle, Tiina Tuomelalle ja Mika Kasoselle sekä 32 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala, kasvatuksen ja oppimisen toimiala ja kaupunginstrategian ja johdon toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Vantaan kaupunki, Vantaan ja Keravan hyvinvointialue, Itä-Uudenmaan poliisi ja Vantaan seurakuntayhtymä ovat ryhtyneet työstämään toimenpideohjelmaa, jonka tarkoitus on tutkia nuorisorikollisuuden ja jengiytymiskehityksen ehkäisemiseksi tehtäviä asioita kokonaisuutena.

Kaupunginjohtajan nimittämän työryhmän tehtävä on pohtia keinoja, joilla puututaan alaikäisten väkivaltarikollisuuden kasvuun Vantaalla. Työryhmä tekee toimenpideohjelman, joka on laaja-alainen suunnitelma monesta eri näkökulmasta, sillä yksittäisillä toimenpiteillä ilmiöön puuttuminen tuskin tulee tuomaan parannuksia tilanteeseen. Näkökulmia, joita suunnitelman tekemisessä otetaan huomioon, ovat ainakin yhteisöjen rakentaminen ja varhainen puuttuminen. Työryhmän toimeksiannossa on määritelty ilmiöön puuttumisen toimenpidekokonaisuuksiksi yhteiskunnan positiivisen läsnäolon rakentaminen, ennalta-ehkäisevä työ lapsiin ja varhaisnuoriin, kohdennettu työ ”avain-nuoriin” sekä panokset varsinaisiin jengeihin ja rikollisuuteen. Toimenpideohjelmassa on syytä miettiä myös mahdollisia investointitarpeita.

Helsinki, Espoo ja Vantaa ovat käynnistäneet myös yhteisen nuorisoriikollisuuden ennaltaehkäisevän työn kehittämishankkeen opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksella. Hankkeessa tutkitaan ja kehitetään nuorisotyön keinoja puuttua ilmiöön ja hanke tulee myös osaksi Vantaan operatiivista toimintaa syksyllä 2024. Hankkeessa tutkitaan eri kaupunkien erilaisia toimintaympäristöjä ja toimintamalleja, jaetaan tietoa ja ymmärrystä kaupunkien välillä sekä tehdään kansainvälistä yhteistyötä tiedonvaihdon ja toimintamallien levittämisessä. Vantaalla aloitetaan parhaillaan pilottia nuorten jengityöstä Aggredi-Primo toimintamallin avulla Myyrmäessä. Tätä oppia jaetaan myös pääkaupunkiseututasoisesti hankkeen kautta. Hanketta hallinnoi Helsingin kaupunki.

Nuorisotyössä tehdään aktiivista yhteistyötä jalkautuvan nuorisotyön ja Nuorisotyö raiteilla (NTR) muodostaman verkoston kautta. Tämä yhteistyö pitää sisällään operatiivisen yhteistyön, joka käytännössä mahdollistaa reaaliaikaisen tiedonvaihdon kuntien jalkautuvan työn välillä. Tämä helpottaa esimerkiksi eri kaupunkien resurssien siirtämistä kuntarajojen ylitse, silloin kun tilanne sitä vaatii (esim. nuorten massakokoontumiset). Nuorisotyö raiteilla verkosto muodostaa myös tätä kautta verkoston poliisipiirien välillä, jota kaupungin työntekijät käyttävät tiedonvaihdossa. Käytännössä, jos Helsingin poliisi antaa jotain kriittistä tietoa Helsingin jalkautuvalle nuorisotyölle, siirtyy tämä tieto NTR-verkoston kautta kaikkien verkostossa olevien toimijoiden tietoon.

Kaupunkirajat ylittävän yhteistyön rakenteita pk-seudun kaupunkien välillä on perusopetuksessa eri tasoilla. Pk-seutujen kaupunkien perusopetusjohtajat ja aluepäälliköt tapaavat useaan kertaan vuodessa, näissä tapaamisissa aiheiksi nostetaan keskeisiä perusopetuksen ajankohtaisia aiheita. Yhteistyötä tehdään myös eri ammattiryhmien, teemojen sekä hankkeiden parissa. Yksittäisten kouluyksiköiden välillä yhteistyörakenteet ovat satunnaisia. Hankkeiden välistä verkostoyhteistyötä on, mutta kaupunkien välillä on merkittäviä eroja hankkeiden toteutuksessa. Esimerkiksi Yhteinen turvaverkko-hankkeen (valtion erityisavustus toimenpiteisiin nuorten jengiytymisen ja rikollisuuden ehkäisemiseksi) osalta Helsinki käynnistelee hankettaan vasta nyt ja Espoo ei vastaavaa rahaa hakenut. Keravan ja Tampereen sekä muiden vastaavaa rahaa saaneiden kuntien kanssa on tehty yhteistyötä ko. hankeverkoston kautta.

Muita jo olemassa olevia alueellisia yhteistyörakenteita ovat Alueellinen varautumisen ja turvallisuuden foorumi. Alueellinen varautumisen ja turvallisuuden foorumi on hyvinvointialuevetoinen yhteistyöfoorumi, johon kuuluu Vantaan, Keravan, Hyvinkään ja Järvenpään kaupungit, Tuusulan, Nurmijärven Pornaisten ja Mäntsälän kunnat Vantaan ja Keravan hyvinvointialue sekä Keski-Uudenmaan hyvinvointialue. Foorumissa vaihdetaan myös tietoa tehdyistä toimenpiteistä ja toimintamalleista eri kunnissa nuorisoriikollisuuden ennalta ehkäisemiseksi.

Etelä-Suomen Aluehallintovirasta (ESAVI) on perustamassa Radanvarsifoorumin yhteistyön tueksi, joka tunnistaa lasten ja nuorten ongelmia ja kokoaa yhteen eri toimijat yli sektoreiden, hallinnon ja toimivaltuuksien rajojen. Tämä Radanvarsifoorumi käynnistyy keväällä 2024. Vantaan kaupunki on ollut mukana foorumin perustamisen alustavissa keskusteluissa. Foorumin tarkoituksena on tukea

alueita ja edistää ratkaisuja, joilla saadaan lapset- ja nuoret voimaan paremmin. Foorumissa on tarkoitus sopia konkreettisista toimista, pilotoida toimintatapoja ja lisätä tietoa nuorten tilanteesta. Foorumin kautta tarkoituksena on puuttua asiaan verkostoyhteistyöllä viranomaisten, järjestöjen, yritysten ja nuorten kesken sekä sopia yhteiset puuttumisen tavat. ESAVIN johtamana Radanvarsifoorumissa on alkamassa kattava yhteistyö, jolloin mikään yksittäinen kaupunki ei ole vetovastuussa.

Jo olemassa olevien yhteistyömallien, foorumeiden ja rakenteiden lisäksi ESAVIN Radanvarsifoorumin kanssa päällekkäisten yhteistyöryhmien kokoamiseen on syytä suhtautua varauksella. Uusia yhteistyön verkostoja ei ole syytä koota, vaan edistää hallitusti yhteistä ymmärrystä ja yhteistyötä sekä ylläpitää kokonaiskuvaa tässä aihepiirissä meneillään olevasta työstä, jotta hallittu tiedonjako ja toimenpidekokonaisuuden kehittäminen mahdollistuu Vantaan kaupungilla.

Kaupunginhallitus 25.3.2024 § 14

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Sirpa Kauppiselle, Tiina Tuomelalle ja Mika Kasoselle sekä 32 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Allekirjoitettu Sirpa Kauppinen, Tiina Tuomela ja Mika Kasosen sekä 32 muun valtuutetun aloite jengiytymisen ehkäisemiseksi

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Nuorisopalvelujohtaja Hannu Rusama

Turvallisuuspäällikkö Markus Hammarström

(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)